

Comprat a J. F. en 1930

EL FLUVIA

SURTIRÁ CADA DIMECRES

PREUS

Un número 5 céntims
 Un any de subscripció. 2'50 Ptes.

PERA SUSCRIPCIONS Y DEMÉS

CARRER DE SANT ESTEVE, 9.

ENTUSSIASMES PERILLOSOS

Sempre s'ha vist que 'ls entussiasmes mal dirigits á favor de tal ó qual causa, li resulten á dita causa, molt més perillosos y perjudicials que no pas l'oposició franca y decidida de sos pitjors enemichs; y facilment s'explica: no hi ha pitjor enemich que 'l doméstich, que 'l que está á casa mateix, que 'l que prové de la degradació ó desviació de la propia naturalesa. D' aixó 'n' hi ha una infinitat d' exemples; aixís veyém com en ordre al nostre progrés moral ó material, no tenim enemich més dolent, que nostres propis defectes; inconstancia, orgull, egoisme, enveja, etc., etc.

Entre 'ls catòlichs, ningú fa més mal en aqueix camp que 'ls que falsejen el catolicisme presentantlo tal com no 'es, ó practicantlo d' un modo erroni ó superterciós.

Entre 'ls republicans, ningú fa tant mal á aquest excel·lent sistema de govern, que 'ls repulicans exaltats que fan consistir la república en el saquejament, el pillatge, ó un modo d' enriqueirse, fer apats ó comprar cases á l' esquena dels demés.

Aplicant donchs aquest principi al camp nacionalista, podém dir també, que no hi ha pitjors enemichs del nacionalisme catalá que aquells que á totes hores el prediquen, més quan ve 'l moment d' aplicar les idees als fets, no resulta tal nacionalisme, sinó un solemne *absolutisme*, *egoisme*, ó *personalisme* de mal género.

Cal donchs coneixer aquest nacionalisme convencional que tant abunda entre no pochs dels que 's diuhen nacionalistes, puig d' altre manera ab la facilitat que aquestos donen gat per llebra, serien molts els que 's deixarien persuadir per sos entussiasmes, logrant aixís, fer marxar el grandió moviment nacionalista catalá, per camins desviats y completament contraris al verdader nacionalisme que ha de salvar á Catalunya.

Sempre 'ls fets revelen les coses, y aixís, per coneixer si un es verdaderament un *bon* catòlich, ó be un *bon* republicá, carlí ó nacionalista, s' ha de mirar si les obres son verdaderament de *bon* catòlich, carlí, republicá ó nacionalista.

En l' adverbi *bon*, es allá ahont hi ha tota la substancia, donchs no n' hi ha prou de ser ó dirse una cosa, sinó que cal ser d'aquella cosa lo en que ella té de *bó*, del contrari val més no serne, donchs no serveix sinó per escandalitzar ó destorbar, malbaretant y desprestigiant ab aixó les millors y més santes causes.

¿Com coneixerém donchs el verdader nacionalisme, á fi de poguer separarlo del fals? La regla es per demés sencilla y de fácil aplicació: La bondat del nacionalisme la coneixerém en cada cas particular per la bondat dels actes que fassi, però may ens fiarém de lo que diguin ó encarreguin els que ab més entussiasme que fets el prediquen.

JOAQUIM VAYREDA Y AULET.

LA HIPOCRESÍA

Com que 'l nombre de la *Revista Olotina* del dia 9 no contestá á rés de lo que li deya EL FLUVIÀ, per no perdre la costum, y perquè vaig agafant afició á dita revista, he pensat regirar alguns nombres atrassats, y en ells he vist que no sòls hi ha coses que criden l' atenció per poder ser refutades, sinó que fins n' hi hem vist moltes altres que 'ns ajudaran á combátrela. Més avuy volém parlar d' una cosa notable que trovàrem en ella, puig resulta una mena de profecia.

En aquella carta oberta dirigida á D. E. Barnadas pel Sr. Mestres en la revista del dia 2 de Septembre de 1906, y que meresqué ser corresposta pèls senyors J. Gassiot, L. Vinyas, D. P. M. Rossell y E. Barnadas, (1) hi trovém en primer lloch algunes coses molt expressives y dignes de recordarse avuy, tals, per exemple, com alló de "que desgraciadament es cert que en aquesta vila encare 's belluga ab *virior la serp de la hipocresia*", referintse al "Centre Autonomista" entitat que deyen faria república, però que ho amagará en els plechs de ses condicions íntimes. ¡Be prou que ho conegueren els republicans de veritat que tot alló era una ensarrodada! Els ayres y modo de viure dels directors y paganos del "Centre Autonomista", res tenen de republicá ni democrátich, com tampoch el local y confort, més propi d'encopetats milords, que no d' obrers y de gent del poble. Per aixó es que no hi ha anat el poble cap al "Centre Autonomista" com no hi anirà may, tant com hi vegi en ses vidrieres certes figures molt poch simpátiques á la classe trevalladora, y més enllá de les vidrieres á n' algún altre que be massa que els trevalladors l' han conegut.

Per aixó no es estrany que encertés el Sr. Mestres quan digué "No fentho aixís, (de declararse obertament republica-

(1) Consti que segons opinió de molt entesos en la materia, aquelles cartes foren una comedia ó una mena de trampa per veure si pescarien republicans.

na la nova societat del "Centre Autonomista" que anava a fundarse), dech declarar ab franquesa que jo no tinch la més petita confiansa de que neixi ab salut forta la societat de referencia, ans al contrari, crech jo que tindrà un defecte d'origen que no la deixarà desenrotllarse; *tal es el de la hipocresia.*"

T.

LA FORSA DE LA RAHÓ Y LA RAHÓ DE LA FORSA

En el transcurs de sigles y á mida que les facultats intellectuals humanes han adquirit més desenrotllo fent del home un ser més perfecte, també s' han canbiat les maneres de resoldres les qüestions. La manera com aquestes se esclareixen y resolen, es una de les proves de la major ó menor cultura dels individus.

Els pobles y individus cultes discuteixen les seves diferencies ab la rahó y per la rahó, y en aquesta lluyta guanya el que té més rahons per provar la veritat, ó el que sab exposarla ab més claretat. Aquesta lluyta es noble y digne del home, perque significa un desenrotllo de l' inteligencia, siguent aquesta la qu' ens diferencia dels sers irracionals y la que ha fet disfrutar als pobles cultes molts avenços que no disfrutaren els pobles atrassats y semisalvatges.

Per aixó en els antichs pobles, en els que l' inteligencia no estava tant cultivada com en els temps moderns, els veyem disposats desseguida á acudir en sos litigis á la rahó de la forsa y no á la forsa de la rahó, imitant en aixó á les feres que quan se barallen, guanyen ab la forsa y per la forsa. Aquesta manera de discutir podrá ser molt bona per desarrotllar els membres y musculatura del cos humá, més sempre será la menys propia d' un ser racional, y sempre 's mirarà ab menyspreu al qui l' emplehi sense causa superior y suficient. Quan l' home lluyta ab la rahó ó inteligencia,

y no valentse de la major musculatura ens dona ocasió de veure y contemplar no poques vegades com un *Goliat* es vensut per un David, ó siga un home de formes gegantines vensut per un de feble ó de menys edat, cosa que no deu admirarnos, puig senzillament vol dir que 'l vensut ó no tenia prou habilitat, ó que li mancaven coneixements en la materia, ó que estava en terreno fals.

JOSEPH CORTÉS.

LA GRAN RIFADA

Ab permís D.^a... Deixonses que tant corra pèl carré com si á n' aquest mon de penes no tingués res més que fer; avuy, qu' es dimecres, torno á molestarla un moment.

Es el cas, que l' altre día llegia ab gran interés un nombre de la revista que vosté ja sab quina es, quan un amic dels que valen per sa ciencia y son pes em diu ab veu convincenta: „ab aixó, amic t' entretens?... „desde la seva reforma „no l' he pogut veure més, „y aixó que catalanista „ho soc y sempre 'n seré. „Pro ¿no veus la gran rifada, „que indignament ens ha fet?... „Abans hi havia en un nombre „lo que avuy en dos no hi es; „perque si treus els anuncis, „noves de poc interés, „y notes que porten antes „els diaris que rebém, „digam ¿á que 's redueixen „els dos articles que tét?... „El según, filosofies.... „que.... vaja, tu ja m' entens. „El primer, qu' es el de fondo, „que de tot menys d' aixó té, „y de ver catalanisme „no més hi veig el segell, „el noble escut de la Patria „servint sols de tamboret „al nom famós d' aquests savis „molt coneguts á cá—seu, „qu' embauquen ab ses cuartilles „als pobrets d' enteniment... „¿Aixó es estimar la Patria?... „Aixó.... es pujarhi de peus!... „y ¡visca la gran rifada „tractantnos com á borrecs!... „Avuy li dona vint céntims

„lo que abans li 'n dava deu; „estalvia les cubertes, „formar y cusir els plecs, „y en forma més democrática „se 'ns presenta, com ja ho veus. „¡Vetaquí les grans millores „que han fet els del clatell net! „¿Y no veus l' ensarronada „ab anuncis de progrés?... „Vaja que tot son falornies, „y de progrés no n' hi veig, „si no es per la butxaca „dels qu' ens volen pendre 'l pèl. „Senyals son de decadencia „lo que t' he dit. ¿Tú no ho veus?... „¿Gastarás doncs sis pessetes „y mitja, com si fos res, „perque 't vingui la revista „ab son fictici progrés, „quan antes per protegir-la „tan sols bastava un duret?... „En res estimes la bossa, „ni t' estimes tant com deus „si dons entrada en ta casa „á tan ridícul paper.“

Vaig quedar... sense paraula ab rahons de tan gran pes y de deixar la revista el propòsit vareig fer, com farán els que no vulguin malgastar els seus diners.

Ja ho sab Sra... Daixonses, vosté y ella son dos sers que formen una persona, un sol subjecte ¿m' enten?... Perxó li he dit lo que creya li era molt convenient *para su conocimiento* y els efectes consegüents.

Protesta de la rifada
Servidor.....

JOSEPH FONTCLARA.

PARLÈM CLAR

Per més que rumiessim may podriem comprendre d' una manera clara els plocos y queixes de la *Revista Olotina*, (sobre tot en son article primer del últim nombre), en els precisos moments en que tothom vol ser nacionalista. Ara que tot ens va bé en els nacionalistes de sempre, se queixen els de "*Revista Olotina*" de la *moralitat imposada, de que voldrien cridar y no poden, que no hi ha prou llibertat dintre del pensar, que senten una atmósfera pesada; parla del isolament de tothom, de atmósferes carregades, de*

recels, traicions y hipocresies, de la pesadés que 's nota ab tot, de la massa pesanta del despotisme, etc., etc.

Qualsevol de fora que llegís aixó en una revista que *se diu* portavéu del Nacionalisme de la comarca, creuria que á Olot s' está fent una forta campanya contra del Nacionalisme.

Si are que tothom vol ser y 's diu nacionalista, y fins el peresós *Deber*, ha evolucionat en aquest sentit, se queixa d' aquest modo *Revista Olotina*, caldrá preguntar ¿Que volia la dita revista? ¿Quina era la ideya que buscava y predica? Que parli clar, sens efemismes ni divagacions, puig llavors veurém si ens podém entendre. ¿Buscará tal volta la xinxarenxina nacionalística? Per aquest si que no la seguirem pás y tindrà que ballar tota sola ab el seu fill *El Fluviol*.

EL FORAT DEL TABACO

De la encontrada de l' Esparch y de la Feixas, els pagesos del plá d' Olot la anomenen encara 'l forat del *tabaco*, perque antigament á les nits, quan arribaven els contrabandistes, solien deixar els fardos en aquells indrets, en les barraques del Marge Gran y vessants del Nort de Montsacopa; allà reposaven y al apuntar el dia tornaven emprendre la marxa cap al interior. Quan ho entengueren els encarregats de vigilar el contrabándol, espiaven de valent y escorcollaven á tothom que passava per aquells camins. Conten que un senyor Dallonses d' aquell temps, tot passejantse pel Marge Gran ab un seu company á quin dominava y encisava ab la seva parleria, ovirá dejús d' uns caps de blatdemoro un fardo que de moment no entengué lo que era però que resultá esser un fardo de tabach.—Part hi vull, feu lo company, jo també fumo.—Veurás feu en Dallonses, tú sempre bades, no hi tens cap dret; si vols trovar guayta per tot com faig jo, y carregantse el fardo á la esquena s' endevantá en el camí. El company que no era busca rahons y coneixia 'l genit d' en Dallonses, s' ho deixá passar, callá y continuaren fent via cap al capdevall del marge, però allà en una reblincola y sobtadament eixiren tres agents dels que vigilaven el contrabándol. El senyor Dallonses tot confós ex-

clamá: ¡estém perduts!—Tú ets que estás perdut digué l' altre, no ho volies tot per tú, donchs arreglat.

Una resposta per l' istil diuhen que va donar un *quidam*, inferior per tots conceptes á un senyor Daixonses, que 'l feya treballar pels seus fins, un dia qu' aquest va llegir l' anunci d' EL FLUVIA.—Estém perduts exclamá, aixó put á xamusquina, fa pudó de socarrim...—Si de cás ets tú que estás perdut respongué 'l *quidam*, á mi no m' hi emboliquis, háuteles ab ells si tens tantes ganes de figurar; lo qu' es jo, per fer de para—esqueneta ni agrauntar la manta no m' hi contis.

PERE CABIACH.

NOVES

Nostre valent confrare *Lo Geronés*, ab motiu del centenari de D. Jaume 'l Conqueridor, ha publicat un número verament extraordinari, que fa honor á les comarques de Girona, y que sentim no poderne donar idea per falla de lloch.

La inauguració del magnífich palau del "Orfeo Catalá, que ab gran solemnitat tingué lloch á Barcelona el dia 9 d'aquest mes, es un veritable aconteixement per Catalunya. Dit "Orfeo" ab son magnífich palau será sempre la refutació més clara y convincent contra aquells que diuhen que nostre poble no té ideals y que está completament metalisat.

Ha arribat un imprés á les nostres mans en que 's fa saber l' acort que prengueren el dia 22 del passat Janer els Patrons y Obrers dels rams de fusteria y manyeria, junt ab les demés Seccions. Aquest acort es el següent: *no treballar en cap obra que vinga construïda de fora d' aquesta ciutat*.

Segons enteném, aquesta resolució s' ha prés, en vista de la falla de feyna y de haberhi hagut algú d' aquesta ciutat qu' en época tant crítica, ha enviat á buscar la obra fora de casa nostre.

EL FLUVIA que com ja digué en el primer número té en son programa la defensa del *treball*, estará sempre al costat de nostres soferts y prudents obrers en tot lo que degudament y ab justicia reclamin.

Diumenge vinent la *Lliga Regionalista*, celebrarà una vetllada literari-musical per commemorar el VII centenari del naixement de Jaume el Conquistador. La part literaria está encarregada als Srs. Saderra, Berga, Devesa, Capdevila y Pujolar, y la part musical als Srs. Batlle y Camps, y á les senyoretas Campderrich y Blanco.